

Školní vzdělávací program

pro předškolní vzdělávání

Mateřská škola Žabka, Brno,
příspěvková organizace

se sídlem Brno, Drdy 25

Od semínka k lusku hrášku

Platnost dokumentu pro školní roky

2017/2018
2018/2019
2019/2020

Schválen na pedagogické radě dne 01. září 2017, aktualizace provedena k 03.09.2018
č.j.: MŠ 277/2017-1

Toto Kurikulum je určeno nejen pro pedagogické pracovníky, ale i pro rodiče, děti a ostatní zaměstnance MŠ, kteří se na jeho tvorbě podílejí, ale také pro partnery MŠ.

O b s a h

školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání v Mateřské škole Žabka

1 Identifikační údaje o mateřské škole

- 1.1 základní údaje o škole
- 1.2 obecná charakteristika školy

2 Neformální kurikulum

- 2.1 podmínky vzdělávání
 - 2.1.1 věcné podmínky
 - 2.1.2 životospráva
 - 2.1.3 psychosociální podmínky
 - 2.1.4 organizace
 - 2.1.5 řízení mateřské školy
 - 2.1.6 personální a pedagogické zajištění
 - 2.1.7 spoluúčast rodičů
 - 2.1.8 podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
 - 2.1.9 podmínky vzdělávání dětí nadaných
 - 2.1.10 podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

3 Organizace vzdělávání

4 Formální kurikulum

- 4.1 charakteristika vzdělávacího programu
- 4.2 vzdělávací obsah
 - 4.2.1. myšlenková mapa ŠVP PV MŠ Žabka
 - 4.2.2 integrované bloky ŠVP

5 Evaluační systém a pedagogická diagnostika

- 5.1 předmět evaluace
- 5.2 metody a techniky evaluace (formy, způsob vyhodnocování)
- 5.3 časový plán (konkrétní termíny, frekvence hodnocení)
- 5.4 odpovědnost učitelů a dalších pracovníků (kdo bude za co zodpovědný)

6 Přílohy

1 Identifikační údaje o mateřské škole

1.1 základní údaje o škole

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání nese název „**Od semínka k lusku hrášku**“, vstoupil v platnost 1. září 2017 pod č.j. 277/2017 a byl vypracován na tři školní roky, tedy s platností do 31.srpna 2020

Motivační název vychází z ekologického zaměření mateřské školy a přirozených podmínek, které poskytuje certifikovaná přírodní zahrada, která obklopuje budovu mateřské školy.

Název školy : **Mateřská škola Žabka, Brno, příspěvková organizace**

Sídlo	Právní forma	IČO	Identifikátor	Datum zařazení do sítě škol	Poslední platná změna v zařazení
Drdy 25/547 641 00 Brno Detašované pracoviště Kohoutovická 33	Příspěvková organizace	69651612	600 106 926	25.3.1996 Rozhodnutí č.j. BMMS27/96-S-02, ze dne 3.4.1996	1.3. 2005 Rozhodnutí č.j. JMK 15797/2005 OŠ, ze dne 27.4.2005

Vedení školy

Statutární orgán

funkce	datum jmenování	Jméno	bydliště	Vzdělání
ředitelka	01. 03. 2005	Mgr. Alena Poláková	Botanická 603/17 602 00 Brno	VŠ Bc. obor Učitelství pro MŠ + Mgr. obor Předškolní pedagogika
Vedoucí učitelka	04. 01. 2016	Bc.et Bc. Radka Pospíšilová	Drdy 31 641 00 Brno	VŠ Bc. obor Učitelství pro MŠ + Bc. obor Sociální pedagogika

Zpracovatelé programu

Mgr. Alena Poláková a Bc. et Bc. Radka Pospíšilová ve spolupráci s kolektivem mateřské školy

Údaje o zřizovateli školy : **Město Brno - Městská část Brno-Žebětín**

právní forma	IČO	Sídlo	statutární zástupce	
			jméno	bydliště
Obec	44992785-25	Křivánkovo nám. 35 641 00 Brno - Žebětín	Ing. Vít Beran	Ríšova 91 641 00 Brno - Žebětín

Mateřská škola sdružuje mateřskou školu a školní jídelnu:

	IZO	Počet tříd	Kapacita školy / jídelny	Počet žáků na jednu třídu	Počet učitelek dle provozu	Počet žáků na učitele
Mateřská škola	107 601 168	5+2	125+50 dětí	25	10+4	13/13
Školní jídelna	103 067 680	5+2	300 jídel			

Webové stránky: www.ms-zabka.estranky.cz E – mail: zabka@volny.cz, ředitelka zabka1@volny.cz

1.2 obecná charakteristika školy

Naše mateřská škola je umístěna ve dvou objektech s kapacitou 175 dětí. Na ulici Drdy je 5 tříd s kapacitou 125 dětí, na ulici Kohoutovická jsou 2 třídy s kapacitou 50 dětí.

Budova na ulici Drdy je umístěna v klidném, pěkném prostředí uprostřed školní zahrady. Je přízemní, pavilónového typu. Třídy jsou mezi sebou propojeny, mají samostatné vchody a vstupy na školní zahradu. Škola je bezbariérová a má dostatečně velké prostory.

V říjnu r. 2017 byla uvedena po rozsáhlé rekonstrukci do provozu budova na ulici Kohoutovická. Tato budova je umístěna na frekventované ulici. Je dvoupatrová. V každém patře se nachází jedna třída se zázeminím. Každá třída má svůj vlastní vchod, uvnitř jsou třídy propojeny schodištěm. Za budovou se nachází dětské hřiště. Prostory jsou vyhovující, s bezbariérovým přístupem.

Interiér školy je v obou budovách postupně plánovitě a účelně zařizován, obnovován a doplňován novým vybavením (nábytek, lůžka, hračky, pomůcky ...) tak, aby byl v souladu s podmínkami vzdělávání RVP PV včetně podmínek pro vzdělávání dětí dvouletých.

Na budovu mateřské školy Drdy bezprostředně navazuje velká školní zahrada s certifikátem „Přírodní zahrada“, umožňující rozvíjení dětí ve všech oblastech výchovy a vzdělávání a slouží především k rozvoji environmentálního vnímání a myšlení všech dětí naší mateřské školy.

O děti pečují stabilní, plně kvalifikovaný a sehraný kolektiv 14ti pedagogických pracovníků, 5ti provozních pracovníků a 4 kuchařek. Každodenní spolupráce pedagogického kolektivu probíhá v přátelském ovzduší, které je tím nejlepším základem pro klidné a stimulující psychosociální klima školy.

Mateřskou školu navštěvují děti zpravidla ve věku 2 – 6 let. Přijímání dětí provádí ředitelka školy s elektronickou podporou v rámci města Brna. Přednostně přijímáme děti vykonávající povinnou předškolní docházku a děti 4 leté ze spádové oblasti.

Svoji každodenní práci učitelky vytváří pro děti klidné, rodinné prostředí založené na vzájemné důvěře a respektování stanovených pravidel. Podporujeme zejména rozvoj kladných mezilidských vztahů, vzájemnou komunikaci a vstřícnost, **vedeme děti vlastním příkladem ke zdravému životnímu stylu, k ekologii, vštěpujeme jim jejich spoluzodpovědnost za stav životního prostředí a podporujeme trvale udržitelný rozvoj.**

V okolí MŠ jsou jehličnaté a listnaté lesy, chráněná přírodní oblast s možností pozorování podmínek života u rybníka včetně chráněného ptactva. Děti celoročně pozorují průběh zemědělských prací a prakticky se seznamují s chovem domácích a hospodářských zvířat.

Partneři MŠ:

ÚMČ Brno - Žebětín

Základní škola Otevřená

Centrum volného času CVOČEK

Mateřské centrum KRTEČEK

PPP Kohoutova

Turistické sdružení STOPA

2 Neformální kurikulum

2.1 podmínky vzdělávání

V této části je uvedena charakteristika podmínek vzdělávání v naší mateřské škole. Zjištění se opírají o výsledky evaluace (vlastního hodnocení školy) minulého školního vzdělávacího programu a následné analýzy.

Současně se zde objevují záměry, jak stávající podmínky zlepšit, vytvořit podmínky pro environmentální výchovu a tak zkvalitnit a rozšířit oblasti vzdělávání.

2.1.1 věcné podmínky

- Obě budovy mateřská školy mají dostatečně velké prostory a takové prostorové uspořádání, které vyhovuje nejrůznějším skupinovým i individuálním činnostem dětí. Děti se mohou s vědomím učitelky v kmenové třídě a s jasným cílem (záměrem) pohybovat po celé budově mateřské školy
- Ve třídách je k dispozici dostatečné množství tělovýchovného nářadí a náčiní (lano na houpání, kladiny, trampolíny, švédské lavičky, bedny, míče, balanční pomůcky...)
- Dětský nábytek, tělocvičné nářadí, zdravotně hygienické zařízení (umývárny, toalety) jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, vybavení pro odpočinek dětí odpovídá počtu dětí, stávající vybavení je zdravotně nezávadné a bezpečné a je estetického vzhledu.
- Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídají počtu dětí i jejich věku; je průběžně obnovováno a doplňováno a pedagogy plně využíváno.
- Hračky, pomůcky, náčiní a další doplňky umísťujeme tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení; jsou stanovena pravidla pro jejich využívání pedagogy i dětmi.
- Děti se podílejí svými výtvary na úpravě a výzdobě interiéru budovy. Prostředí je upraveno tak, aby dětské práce mohli shlédnout i jejich rodiče.
- Na budovu mateřské školy Drdy bezprostředně navazuje školní zahrada s certifikátem „Přírodní zahrada“ Prostor zahrady je vybaven pískovišti, dřevěnými herními prvky, průlezkami, trampolínou, kladinou, skluzavkami, kolotočem a přírodními překážkami. V prostoru zahrady je nainstalováno pítka pro děti a rozvedena voda potřebná k zalévání vegetace. Ve spodní části zahrady se nachází dopravní hřiště včetně dopravních značek, k dispozici jsou koloběžky, tříkolky, šlapací traktůrky a odrážedla.
V zadní části zahrady je vybudována ekozahrada, která slouží k environmentálnímu vzdělávání. Zahrada slouží k výchově a vzdělávání všech dětí MŠ, tedy i dětí z budovy na ulici Kohoutovické.
- Prostory školní zahrady lze charakterizovat jako otevřený prostor, který však dětem poskytuje dostatek soukromí pro jejich aktivity. V poměru na danou rozlohu je zde střední zastoupení vegetace.
- Prostory zahrady/hřiště na ulici Kohoutovická splňují podmínky rozlohou, nikoliv vybavením.
- Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní normy, jsou bezbariérové a splňují hygienické normy.
- Pro třídy B, C, D, E byla udělena výjimka platná do 31. 8. 2018 (naplněnost tříd je 28 dětí, prostorové zázemí odpovídá 25 dětem)

Záměry:

« Vybavíme potřebným mobiliářem zahradu u objektu Kohoutovická

2.1.2 životospráva

- Dětem poskytujeme plnohodnotnou a vyváženou stravu doplněnou o prvky současného trendu zdravé výživy.
- V podávané stravě je bohatě zastoupena vláknina, čerstvá zelenina a ovoce, zakysané mléčné výrobky.
- Děti mají dostatek tekutin - zajišťujeme pitný režim, který děti přirozeně využívají. Mají na výběr ovocný či bylinkový čaj nebo čistou pitnou vodu, v letním období je dětem nabízen kromě čaje a pitné vody vitamínový a jodizovaný džus. Obsluhují se samy dle individuální potřeby. Při pobytu venku využívají zahradní pítka.
- Dětem ponecháváme volnost osobního tempa při jídle. Respektujeme požadavky rodičů – je možná dohoda s vedoucí školní jídelny o dietní stravě.
- Pravidelným, současně však flexibilním denním rytmem a řádem umožňujeme organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuálním situacím v mateřské škole tak, aby mezi jednotlivými podávanými pokrmy byly dodržovány vhodné intervaly a současně byla rodičům dětí umožněna reakce na neplánované události v životě mateřské školy
- Každodenní pobyt dětí venku dává dětem dostatek příležitostí k volnému pohybu, činnosti přizpůsobujeme momentální kvalitě ovzduší. Potřebu volného pohybu dětí současně respektujeme i v interiéru mateřské školy.
- V denním programu respektujeme individuální potřebu aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí.
- Přistupujeme k jednotlivým dětem na základě pedagogické diagnostiky s respektováním individuálních zvláštností a potřeby odpočinku dětského organismu.
- **My, pedagogové se chováme podle zásad zdravého životního stylu tak, abychom poskytovali dětem přirozený vzor.**
- Ve škole podporujeme kulturu stolování současně s vytvářením pozitivních vztahů dětí k prostředí a zprostředkováváme vytváření dovedností a návyků správného chování a jednání.
- Nabízíme možnosti ochutnávky jídel.

Záměry:

- « dotazníkovým šetřením zjistit požadavky rodičů na způsob stravování jejich dětí

2.1.3 psychosociální podmínky

- V MŠ panují partnerské vztahy na základě úcty mezi všemi (děti – učitelky, zaměstnanci – rodiče, učitelky – ostatní zaměstnanci).
- MŠ je otevřená jak rodičům, tak ostatním partnerům.
- Dospělí v MŠ jdou příkladem dětem svým prosociálním chováním.
- Preferujeme ocenění (u dětí i dospělých) před výtkami, kritikou či tresty.
- Ve třídách jsou dětmi ve spolupráci s pedagogy vytvořena pravidla soužití – např. pomáhat ostatním, rozdělit se o hračku, dokončit započatou práci, používat vhodná slova, ale i intenzitu hlasu, mám právo říct NE...
- Dodržujeme zásady individuálního přístupu ke všem dětem (nejen k problémovým):
 - neodbýváme dítě, když se na něco ptá
 - v jednání s dítětem jsme pevní
 - příliš často nenapomínáme
 - nechválíme za každou cenu – řekneme dítěti, v čem bylo úspěšné a v čem se má zdokonalit
 - nechráníme děti před důsledky činů

Záměry:

- « nedovolíme dítěti vytvořit si zlé návyky, zlozvyk se těžko mění
- « budeme se držet zásady, že pocit většího bezpečí pro dítě je naše pevnost
- « budeme dávat dítěti možnost, aby důsledky svého chování pocítilo na vlastní kůži
- « upřednostníme popis činnosti i konání před pochvalou či trestem
- « budeme pro děti vytvářet kamarádské společenství, v němž se budou cítit rády...
- « Uplatníme hru jako hlavní vzdělávací prostředek
- « Aktivitu dítěte podníme prožitkovým učením a posilováním dětské zvědavosti a samostatnosti
- « Využijeme emočních prožitků dětí
- « budeme nadále spojovat vzdělávací témata se životem a navazovat na momentální realitu
- « Sebehodnocení dětí spojíme s uvědoměním si zodpovědnosti za své chování
- « Evaluaci budeme nadále provádět směrem k dítěti, hodnotit dítě jako jedinečnou osobnost a zachycovat jeho pokroky ve vývoji
- « poznávat přírodu všemi smysly, budovat si respekt k přírodě
- « podporovat zdravý životní styl dětí, pedagogů i rodičů v oblasti mezilidských vztahů, zdravé výživy, vztahu k přírodě, ochrany zdraví a sportu

2.1.4 organizace

Tímto bodem se podrobně zabývá školní řád, který je přílohou tohoto dokumentu.

Rámcové uspořádání dne je následující:

Přímá výchovně-vzdělávací činnost s dětmi probíhá každodenně v době od 6:30 hod do 16:30 hod v pěti třídách MŠ Drdy od 7:00 hod do 16:00 hod ve dvou třídách MŠ Kohoutovická pod vedením plně kvalifikovaných pedagogů dle rozpisu míry přímé vyučovací povinnosti.

- ⇒ dětem je (po dohodě s učitelkami v kmenových třídách) umožněno zúčastnit se jakékoliv činnosti probíhající ve škole pod pedagogickým vedením
- ⇒ v jednotlivých třídách může být ředitelkou školy, nebo její zástupkyní, přizpůsobován denní provoz možnostem prostorového, provozního a pedagogického zajištění tak, aby byla zachována bezpečnost a zdraví přítomných dětí
- ⇒ uspořádání dne vychází z aktuální situace ve třídě (věkové složení, schopnosti a možnosti dětí, individualita ...), spočívá v kreativité učitelky (psychohygienické zásady - střídání různých aktivit s relaxací)

MŠ Drdy

06:30 hod – 07:00 hod	děti ze třídy A se scházejí ve své třídě a ve třídě C se scházejí děti ze tříd B,C,D,E - spontánní hrové aktivity
07:00 hod – 07:30 hod	pozvolný, nenásilný přechod dětí ze třídy C do tříd pod vedením třídních učitelek
07:30 hod – 08:45 hod	spontánní hrové aktivity dětí, individuální, skupinkové činnosti, prožitkové učení
08:45 hod – 09:45 hod	hygiena, svačina, skupinkové činnosti, týmová práce - prožitkové učení, ověřování znalostí, rutinních dovedností, schopností aplikace a tvořivosti dětí
09:45 hod – 11:45 hod	pobyt dětí venku
11:45 hod – 12:30 hod	hygiena, oběd, příprava na odpočinek
12:30 hod – 14:30 hod	odpočinek na lehátku, klidové činnosti - učitelka přistupuje k jednotlivým dětem na základě pedagogické diagnostiky s respektováním individuálních zvláštností a potřeby odpočinku dětského organismu (tvořivý přístup učitelky dle aktuální situace a potřeb dětí)
14:30 hod – 16:30 hod	hygiena, svačina, zájmové činnosti, spontánní hry, pobyt venku
od 15:45 – 16:00 hod	přechod dětí do třídy C nebo na školní zahradu podle aktuální situace
16:30	ukončení provozu

MŠ Kohoutovická

07:00 hod – 08:00 hod	scházení ve třídě Kytíček v přízemí, spontánní hrové aktivity dětí, individuální, skupinkové činnosti, prožitkové učení, nenásilný přechod dětí ze třídy Motýlků do 1. patra
08:00 hod – 09:45 hod	hygiena, svačina, skupinkové činnosti, týmová práce - prožitkové učení, ověřování znalostí, rutinních dovedností, schopností aplikace a tvořivosti dětí
09:45 hod – 11:45 hod	pobyt dětí venku
11:45 hod – 12:30 hod	hygiena, oběd, příprava na odpočinek
12:30 hod – 14:30 hod	odpočinek na lehátku, klidové činnosti - učitelka přistupuje k jednotlivým dětem na základě pedagogické diagnostiky s respektováním individuálních zvláštností a potřeby odpočinku dětského organismu (tvořivý přístup učitelky dle aktuální situace a potřeb dětí)
14:30 hod – 16:00 hod	hygiena, svačina, zájmové činnosti, spontánní hry, pobyt venku
15:30	přechod do třídy Kytíček, zájmové činnosti a spontánní hry ve třídě, popř. venku
16:30 hod	ukončení provozu

2.1.5 řízení mateřské školy

- Řízení je vedeno základní snahou zaujmout lidi pro společný cíl.
- Problémy a způsoby jejich řešení jsou předkládány k veřejnému posouzení - pedagogický sbor i ostatní zaměstnanci MŠ pracují jako tým.
- Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou stanoveny v pracovních povinnostech, náplních práce jednotlivých pracovních zařazení a jejich konkretizaci.
- Komunikační a informační systém uvnitř mateřské školy i navenek je zakotven v organizačním řádu školy. Ustanovení je dodržováno a využíváno v plném rozsahu.
- Problémy řešíme včas.
- Všichni pracovníci jsou včas informováni o dění ve škole i mimo ni.
- Rodiče jsou informováni prostřednictvím informační tabule a zasíláním mailových zpráv
- Na rozhodování o zásadních otázkách školního programu se podílí všichni členové týmu.
- Mateřská škola úzce spolupracuje se zřizovatelem, ZŠ, s místním Klubem důchodců, s turistickým oddílem STOPA, Sborem dobrovolných hasičů, Centrem volného času, **Nadací Veronica, střediskem ekologické výchovy Pavučina**

Ředitelka

- vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance
- zapojuje spolupracovnice do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor
- vytváří podmínky pro další studium pracovníků (**vzdělávání v oblasti EVVO**)
- je spravedlivá v hodnocení lidí a oceňování jejich výsledků
- zveřejňuje pravdivé informace o tom, co je skutečně realizováno
- pravidelně provádí kontrolu a vyhodnocuje efektivitu práce

Záměry:

- « zapojíme se do dění v obci /organizace vystoupení dětí k „Vítání občánků“, oslav výročí obce, členství v komisích při ÚMČ, Vánoční strom/
- « zajistíme spolupráci s odborníky PPP v oblasti diagnostiky školní zralosti
- « **zajistíme využití ekozahrady pro environmentální vzdělávání partnerských organizací**

Situační řízení ve spojení s podporou, motivací a týmovou spoluprací je vedeno úsilím o uspokojování potřeby jistoty, sounáležitosti, uznání a seberealizace.

Finanční řízení je vedeno schopností v kterémkoli okamžiku jasně a zřetelně prokázat, že peníze a majetek jsou používány v souladu s cíli organizace.

2.1.6 personální a pedagogické zajištění

- V naší mateřské škole pracuje 14 pedagogů s předepsanou odbornou kvalifikací.
- 4 učitelky mají střední odborné pedagogické vzdělání pro učitelství MŠ, 5 učitelek má VŠ vzdělání v oboru Učitelství pro MŠ, 2 učitelky mají vzdělání v oboru Speciální pedagogika, 1 učitelka je absolventka VOŠ pedagogické. 2 učitelky jsou absolventkami kursu logopedický asistent.
- Pedagogický sbor, resp. pracovní tým funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel.
- Pedagogové se sebevzdělávají, ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně.
- Ředitelkou je podporována profesionalizace pracovního týmu, jsou vytvářeny podmínky pro další systematické vzdělávání.

Záměry:

- « plánujeme DVPP podle zájmů jednotlivých pedagogů, zajistíme účast dalších pedagogických pracovníků v kursu Logopedický asistent
- « služby pedagogů organizujeme takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna dětem optimální pedagogická péče. /Viz přímá vyučovací povinnost pedagogů a pracovní doba provozních zaměstnanců MŠ/
- « Pedagogové jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem (v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí).
- « V případě zájmu o specializované služby, jako je logopedie, rehabilitace či jiná péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, ke kterým předškolní pedagog sám není dostatečně kompetentní, jsou rodiče odkazováni ke spolupráci s příslušnými odborníky.
- « V případě přijatých dvouletých dětí zajistíme chůvu z projektů

2.1.7 spoluúčast rodičů

- Ve vztazích mezi pedagogy a rodiči se snažíme o oboustrannou důvěru a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochotu spolupracovat.

Záměry:

- « vytvářet spolupráci s rodiči na základě partnerství
- « organizovat neformální pracovní setkávání – výpomoc s údržbou školní zahrady
- « organizovat malá neformální setkání s rodiči spojená s promítáním videonahrávek ze života dětí v mateřské škole
- Všichni zaměstnanci mateřské školy sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět.
- Rodiče dětí z naší mateřské školy mají možnost podílet se na jejím dění, účastní se akcí organizovaných mateřskou školou. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje. Projeví-li zájem, mohou se spolupodílet při plánování programu mateřské školy, při řešení vzniklých problémů apod.

Záměry:

- « více se zaměříme na využití profesních dovedností rodičů
- Pedagogové pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání. Nezasahují však do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.
- Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejich svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi.

Záměry:

- « v rámci zlepšení informovanosti a vzájemné komunikace plánovat konzultační hodiny pro rodiče
- Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě; nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

Záměry:

- « nabídneme rodičům zapůjčení odborných publikací
- « zaměříme se na aktivní spolupráci s rodiči, na jejich vstřícnost, otevřenost, ale i ochotu respektovat požadavky MŠ

2.1.8 podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

V naší mateřské škole pracují dva speciální pedagogové a 2 logopedičtí asistenti, kteří zajišťují profesionalitu v otázkách poskytování podpůrných opatření tak, aby docházelo k vytváření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte. Představují mezičlánek spolupráce s dalšími odborníky a jsou koordinátory při využívání služeb školských poradenských zařízení.

Záměry:

- « v rámci DVPP zvyšovat vzdělání v oblasti práce s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami

2.1.9 podmínky pro vzdělávání dětí nadaných

V naší mateřské škole jsme schopni vytvářet podmínky k co nejvyššímu využití potenciálu nadaných dětí.

Máme dostatečné podmínky k podporování různých druhů nadání.

Personální obsazení zaručuje schopnost stimulovat potenciál dítěte zejména v oblasti hudební, výtvarné a v oblasti rozvoje rozumových schopností.

Jedna paní učitelka má vysokoškolské vzdělání v oboru hudební výchovy.

Záměry:

- « v rámci DVPP zvyšovat vzdělání v oblasti práce s nadanými dětmi

2.1.10 podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let

Naše mateřská škola, vzhledem k dosavadnímu věkovému složení přijímaných dětí, nesplňuje všechny podmínky ke vzdělávání dětí od dvou do tří let.

- není vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti.
- skříňky jsou otevřené z důvodu přímého výběru na základě očního kontaktu dětí věkové skupiny 3-6 let
- Podmínky pro zajištění průběžného odpočinku nejsou zajištěny z důvodu nedostatečného personálního zajištění
- Prostory tříd neumožňují variabilitu v uspořádání prostoru

Splňujeme podmínky v otázce

- zajištění hygieny dítěte
- dostatečného prostoru pro volný pohyb a hru dětí
- bezpečnosti - ohrožující předměty nejsou dětem zpřístupněny
- šatna poskytuje prostor na náhradní oblečení
- máme dostatečné prostory na ukládání hygienických potřeb

Jsme schopni v případě zařazení dvouletých dětí zajistit

- vyhovující režim dne, respektující potřeby dětí

- vytvořit podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami
- specifické pomůcky pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty
- podněcování pozitivních vztahů vedoucích k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou

Za předpokladu personálního zajištění budeme schopni realizovat vzdělávací činnosti v menších skupinkách či individuálně podle potřeb a volby dětí.

Záměry:

- « připravovat se na zařazování dvouletých dětí do mateřské školy
- « postupně vybavovat třídy vhodnými hračkami a pomůckami
- « zajistit vybavení vhodné k variabilnímu uspořádání třídy
- « zjistit možnosti získání personální podpory
- « v případě zařazení dvouletého dítěte do heterogenní třídy znepřístupnit hračky a pomůcky nevhodné pro dvouleté děti

3 Organizace vzdělávání

- * Budova Drdy je pavilónového typu, v němž je umístěno hospodářské zázemí (kotelna, školní kuchyně, sklady) a 5 tříd se sociálním zázemím, šatnami pedagogů a sklady pomůcek.
- * Třídy mají vlastní vchody, vnitřní uspořádání je přizpůsobeno potřebám dětí, které se mohou účastnit programu v kterékoliv třídě v průběhu dne (třídy jsou propojeny)
- * všechny třídy jsou naplňovány do počtu 25 dětí (výjimka schválena UMČ, OŠMTmB a KHS)
- * Do tří tříd jsou vzhledem k uplatňování metod a forem práce zařazeny děti před vstupem do základní školy.
Do dalších dvou tříd jsou děti zařazovány podle přání rodičů, nezávisle na věku.
- * Budova Kohoutovická
- * je dvoupodlažní, jsou zde 2 třídy
- * každá třída má svůj vlastní vchod vně budovy, uvnitř jsou třídy propojeny schodištěm.
- * v každém patře se nachází jedna třída se zázemím.
- * na pracoviště Kohoutovická byly pro školní rok 2017/2018 přijaty děti ve druhém kole přijímacího řízení v novém správním řízení v září 2017, vzdělávají se zde děti ve věku 3-5 let
- * Děti jsou přijímány (vzhledem k převyšující poptávce na umístění) podle kritérií stanovených jednotně v rámci města Brna

4 Formální kurikulum

Formální kurikulum je systematické a promyšlené plánování činností, které učitelka připravuje pro rozvoj jednotlivých dětí na základě jejich dobrého poznání.

4.1. charakteristika vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program v naší mateřské škole nese název

OD SEMÍNKA K LUSKU HRÁŠKU

ŠVP vychází z podmínek mateřské školy, střídání ročních období ve spojení s lidskou činností, zvyky a tradicemi. Respektuje zájem dětí o globální události ve světě a jejich vztah k současné technice, o společenské dění v obci i mimo ni.

Je zaměřen na vytváření správného vztahu ke zdravému životnímu stylu, kladnému vztahu k přírodě a k aktivnímu pohybu.

Dlouhodobou vizí, záměrem ŠVP PV je vytvořit kamarádské společenství s neformálními vztahy, v němž všechny útvary MŠ budou pracovat jako jeden tým v souladu se školním vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání.

Děti v mateřské škole získávají pocit sounáležitosti s přírodou, učí se chápat, že svým chováním mohou přírodu chránit, ale také velice snadno nenávratně zničit. Vlastní prožitky pak vedou děti k poznávání přírody a citlivému vztahu k ní. Děti se také učí uvědomovat si krásy přírody a citlivě ji vnímat.

Formy a metody práce

Základní formy vzdělávání z hlediska organizace jsou frontální vyučování, skupinové a kooperativní, individuální a projektové nebo otevřené vyučování. Tímto způsobem však nelze vnímat vzdělávání dítěte v mateřské škole. Proto je celý pobyt dítěte v mateřské škole komplexním vzdělávacím působením a učitelka kombinací a prolínáním všech forem působí na dítě a rozvíjí jeho potenciály. Také zařazení řízených a volných aktivit je ve vzájemném souladu.

Metody práce využíváme především prožitkové a kooperativní učení, situační učení, spontánní sociální učení. Nerozlišujeme vzdělávací oblasti či složky, ale vzdělávání probíhá integrovaně v rámci integrovaných bloků. Přesto využíváme specifické didaktiky (metodiky) k jednotlivým oborům výchovně vzdělávací činnosti.

Principy našeho působení vychází z principů vzdělávací politiky a RVP PV.

Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí nadaných (včetně popisu pravidel pro tvorbu, realizaci a vyhodnocení PLPP a IVP);

Plán pedagogické podpory je u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami vytvářen na základě diagnostického vyšetření speciálního pedagoga MŠ ve spolupráci s třídními učiteli a rodiči dítěte, případně na základě doporučení PPP. Je vyhodnocován dvakrát během školního roku a průběžně upravován dle aktuálních potřeb dítěte. Při práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami je kladen důraz na individuální přístup, odpovídající metody a formy práce a na využití vhodných didaktických pomůcek.

4.2. vzdělávací obsah

Všechna témata školního vzdělávacího programu jsou vzájemně propojena, promítají se **do pěti vzdělávacích oblastí** a získávají podobu dílčích cílů.

1. Biologické	Dítě a jeho tělo
2. Psychologické	Dítě a jeho psychika
3. Interpersonální	Dítě a ten druhý
4. Sociálně-kulturní	Dítě a společnost
5. Environmentální	Dítě a svět

Jejich průběžné naplňování směřuje k dosahování dílčích kompetencí, které jsou základem pro postupné budování **kompetencí klíčových**.

Klíčové kompetence pro etapu předškolního vzdělávání

1. kompetence k učení
2. kompetence k řešení problémů
3. kompetence komunikativní
4. kompetence sociální a personální
5. kompetence činnostní a občanské

Nedílnou součástí života mateřské školy jsou tradice, které jí dodávají charakteristické rysy.

OSLAVY NAROZENIN – pro oslavence připravujeme dárečky, společně pográtulujeme

ŽABÁKOVA DÝNĚ – společná akce rodičů, pedagogů a dětí

MIKULÁŠSKÝ DEN – v dopoledních hodinách pořádáme Mikulášský den s divadelním představením v prostorách MŠ v souladu s tradicí

VÁNOČNÍ DEN – společně s dětmi vyzdobíme stolky cukrovím, které napečou maminky, ustrojíme stromeček, zazpíváme si koledy a rozdáváme si dárky v souladu s křesťanskými tradicemi.

MASOPUST – děti se společně s dospělými obléknou do masek a celý den se radují, tancují a zpívají.

VELIKONOČNÍ DÍLNA - společná akce všech dětí v mateřské škole

DEN ZEMĚ - tematický den, děti prostřednictvím her a spontánních prožitků vnímají okolní svět.

SVÁTEK MATEK – ke Dni matek děti připraví pohoštění a připraví maminkám program.

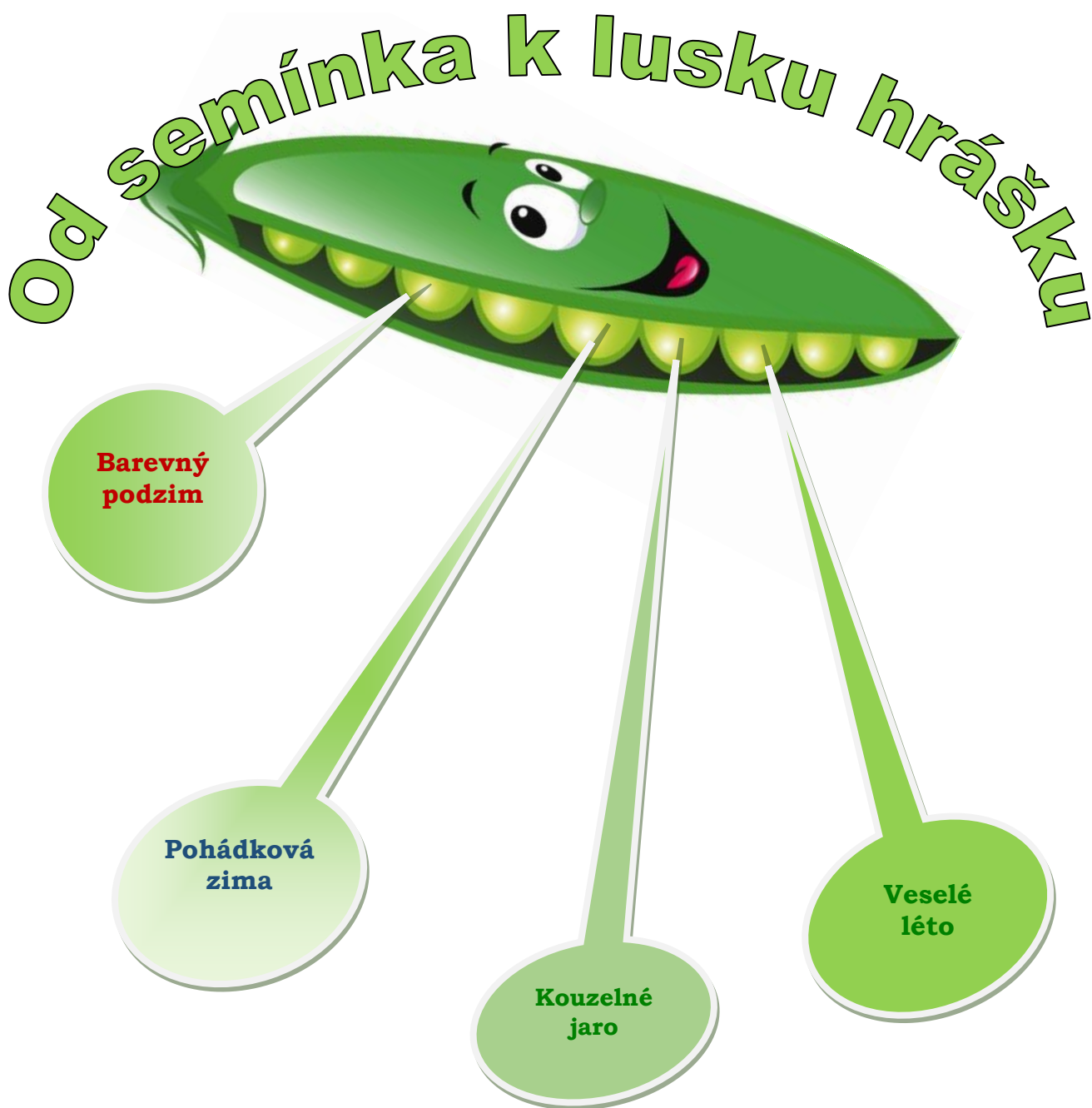
DEN OTCŮ – zábavné sportovní odpoledne pro tatínky a jejich děti

VÝLETY – pořádáme polodenní výlety, kde se děti seznamují s okolím svého bydliště a pozorují živou i neživou přírodu – rostliny, zvířata, přírodní jevy.

VESELÉ ODPOLEDNE SE STOPOU

VELKÁ ZAHRADNÍ PÁRTY – v rámci rozloučení se školáky - zábavný program ve spolupráci se základní školou a rodiči s bohatým občerstvením, rozloučením s dětmi a předáním upomínkových předmětů.

TEMATICKÉ DNY (1x měsíčně je zařazen tematický den na aktuální témata)

4.2.2 integrované bloky

- * Témata integrovaných bloků vycházejí z přirozeného střídání ročních období ve spojení s lidskou činností, zvyky a tradicemi.
- * Ústřední myšlenka nás provází všemi podtématy a tematickými částmi, vypracovávanými písemně na třídách v tzv. třídním kurikulu.
- * Obsah vzdělávání je plánován na tři roky. Jsou rozvíjeny všechny kompetence a to i prostřednictvím neformálního kurikula (tzn. podmínek) a v souvislosti s individualizací vzdělávání na základě poznávání dětí a vedení záznamů o jejich vývoji.
- * Kompetence jsou zaměřené na rozvoj vztahů mezi lidmi a prevenci patologických projevů chování, a je kladen důraz na budování a posilování vztahu k přírodě a její ochraně.
- * Plánování na třídách musí vždy vycházet z diagnostiky dětí a zpětné vazby předcházející tematické části.

Plánování a realizace tematických částí jsou prováděny podle následujících zásad:

- ☞ časové období jednotlivých tematických částí je odvozeno od náročnosti tématu a zpětné vazby dosažených výsledků práce s dětmi, ale vzhledem k propojenosti tříd začíná a končí přibližně ve stejnou dobu.
- ☞ kompetence a dílčí cíle jednotlivých oblastí tematické části plánují všechny učitelky v MŠ společně na základě cílů Ročního plánu, přičemž vychází ze ŠVP PV.
- ☞ plánované činnosti jednotlivých oblastí vychází z podmínek třídy, nesou znaky prožitkového učení (spontaneita, objevnost, komunikativnost, prostor pro aktivitu a tvořivost, celostnost) a připravují je společně učitelky na třídě.
- ☞ každodenní nabídka činností zasahuje do všech oblastí vzdělávání.
- ☞ k preferovaným činnostem patří spontánní hra, experimentace, psychomotorická cvičení, výlety, exkurze, kooperativní hry, práce s encyklopediemi, třídění odpadu, ruční práce s přírodním a odpadovým materiálem.
- ☞ Uplatňujeme metody práce, mezi něž patří komunitní kruh, tvořivá dramatika a prožitkové učení. Učitelky myslí na to, že nejlépe se děti učí od sebe navzájem, takže kdykoli to situace umožňuje, dávají tomuto učení prostor (tzv. sociální učení).

Integrované bloky nesou názvy:

- * Barevný podzim
- * Pohádková zima
- * Kouzelné jaro
- * Veselé léto

Program integrovaného bloku

1. Barevný podzim

Vzdělávací nabídka je dále konkretizována ve třídním vzdělávacím programu jednotlivých tříd

Doba realizace: cca 2 - 3 měsíce

Vzdělávací záměr tematického celku:

- ♣ Seznámení s Žabákovou zahrádkou
- ♣ Uvědomění si změn, které v přírodě na podzim přicházejí.
- ♣ Pozorování, poznávání a budování domečků pro brouky a drobný hmyz.
- ♣ Být vnímavý a mít kladný vztah k přírodnímu prostředí, třídění odpadů.
- ♣ Pěstování schopnosti podílet se na ochraně životního prostředí v rámci svých možností.
- ♣ Získávání výtvarných a dalších estetických zkušeností (poslech hudby, veršů, apod.).
- ♣ Učit se schopnosti vyjádřit různé děje a nálady prostřednictvím fantazie a neverbálního projevu.
- ♣ Seznamování se s lidským tělem po stránce fyzické psychické.
- ♣ Orientace v tělovém schématu.
- ♣ Rozvíjení smyslového vnímání.
- ♣ Uplatňování svých nápadů při společných činnostech – počáteční schopnost spolupráce a kooperace.

Učitelka si klade tyto dílčí cíle:

- ☞ rozvoj pohybových schopností
- ☞ zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- ☞ rozvoj a užívání všech smyslů
- ☞ **osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě**
- ☞ **osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí**
- ☞ osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

Vzdělávací nabídka:

- ☞ lokomoční pohybové činnosti
- ☞ manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty a pomůckami
- ☞ smyslové a psychomotorické hry
- ☞ jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti hygieny, stolování
- ☞ konstruktivní a grafické činnosti
- ☞ činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- ☞ příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků

Z toho pro dítě vyplývají očekávané výstupy

- ☞ zvládne základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci
- ☞ ovládá koordinaci ruky a oka, zvládá jemnou motoriku (kreslí, maluje, stříhá, modeluje,...)
- ☞ vnímá a rozlišuje pomocí všech smyslů, rozlišuje vůně, chutě, vnímá hmatem,...
- ☞ zvládne sebeobsluhu, uplatňuje základní kulturně hygienické návyky (stará se o osobní hygienu, přijímá stravu a tekutinu, umí stolovat, postará se o sebe a své osobní věci, obléká se, svléká se, obouvá apod.)
- ☞ zachází s běžnými předměty denní potřeby (hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami)
- ☞ pojmenuje části těla, některé orgány (včetně pohlavních, zná jejich funkce, má povědomí o těle a jeho vývoji (o narození, růstu a jeho proměnách)
- ☞ **má povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy**
- ☞ rozlišuje, co prospívá zdraví a co mu škodí, chová se tak, aby v situacích pro něj běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

To jsou prostředky k dosažení těchto kompetencí:**1. kompetence k učení**

- b) získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- f) odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)

- « denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- « nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí
- « neznalost zdravotního vztahu a zdravotních problémů dítěte
- « nevhodné vzory chování dospělých v prostředí mateřské školy
- « omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitosti k pracovním úkonům

Učitelka si klade tyto dílčí cíle:

- ☞ rozvoj komunikativních dovedností
- ☞ **rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, rozvoj paměti a pozornosti**
- ☞ poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě, získání relativní citové samostatnosti

Vzdělávací nabídka

- ☞ společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace
- ☞ záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností
- ☞ hry a praktické činnosti procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- ☞ spontánní hra - činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu

Z toho pro dítě vyplývají očekávané výstupy

- ☞ pojmenuje většinu toho, čím je obklopeno
- ☞ vědomě využívá všech smyslů, záměrně pozoruje
- ☞ přemýšlí, vede jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádří
- ☞ odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých, uvědomuje si svou samostatnost

To jsou prostředky k dosažení těchto kompetencí:**2. Kompetence k řešení problémů**

b) Řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně

3. Kompetence komunikativní

a) ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

4. Kompetence sociální a personální

d) ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje. V běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku, je schopno respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy.

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)

- « vytváření komunikativních zábran (necitlivé donucování dítěte k hovoru, nerespektování dětského ostychu vedoucí k úzkosti a strachu dítěte)
- « nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založených na vlastní zkušenosti, převaha předávání hotových poznatků slovním poučováním a vysvětlováním
- « nedostatek času a prostředků pro spontánní hru, k jejímu rozvinutí a dokončení
- « málo vlídné, nevstřícné, strohé, nelaskavé a málo přátelské prostředí, kde dítě nenalézá dostatek lásky a porozumění
- « spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zásahy a přerušování činností dětí dospělými

Učitelka si klade tyto dílčí cíle:

- ☞ seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- ☞ vytváření prosociálních postojů
- ☞ rozvoj kooperativních dovedností

Vzdělávací nabídka

- ☞ běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i dospělým
- ☞ hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- ☞ aktivity podporující sbližování dětí a podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi
- ☞ kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách

Z toho pro dítě vyplývají očekávané výstupy

- ☞ navazuje kontakt s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překoná stud
- ☞ přirozeně a bez zábrán komunikuje s druhým dítětem, navazuje a udržuje dětská přátelství
- ☞ uplatňuje své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého
- ☞ přijímá a uzavírá kompromisy, řeší konflikt dohodou
- ☞ spolupracuje s ostatními
- ☞ respektuje potřeby jiného dítěte, dělí se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky
- ☞ rozdělí si úkol s jiným dítětem apod.

To jsou prostředky k dosažení těchto kompetencí:**5. Kompetence činnostní a občanské**

ch) spoluvytváří pravidla soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

Rizika *(co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)*

- « nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem
- « nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte
- « autoritativní vedení, direktivní zacházení s dítětem
- « prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým
- « nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem
- « nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel,
- « špatný vzor
- « nedostatečný respekt k vzájemným sympatiím dětí a malá podpora dětských přátelství
- « soustředění pozornosti pouze na verbální formy komunikace

Učitelka si klade tyto dílčí cíle:

- ☞ poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí
- ☞ rozvoj schopností žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se)

Vzdělávací nabídka

- ☞ běžné, každodenní setkávání s pozitivními vzory chování
- ☞ spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- ☞ aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy

Z toho pro dítě vyplývají očekávané výstupy

- ☞ uplatňuje návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi
- ☞ začleňuje se do třídy a zařazuje se mezi vrstevníky
- ☞ adaptuje se na život ve škole (vnímá základní pravidla jednání ve skupině)
- ☞ zachází šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.

To jsou prostředky k dosažení těchto kompetencí:**4. Kompetence sociální a personální**

d) ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje. V běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku, je schopno respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

Rizika *(co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)*

- « nevhodný mravní vzor okolí (děti jsou svědky nespravedlivého, nezdvořilého, hrubého, popř. agresivního chování, netolerantních, necitlivých či nevšímavých postojů apod.)
- « příliš mnoho nefunkčních pravidel ve skupině, děti se nepodílejí na jejich vytváření, ne všichni je dodržují (např. někteří dospělí)
- « zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině
- « nedostatek příležitostí k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům

Učitelka si klade tyto dílčí cíle:

- ☞ seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu

Vzdělávací nabídka

- ☞ přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm
- ☞ praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává

Z toho pro dítě vyplývají očekávané výstupy

- ☞ orientuje se běžně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově MŠ, v blízkém okolí)
- ☞ zvládá běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují
- ☞ chová se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti

To jsou prostředky k dosažení těchto kompetencí:**1.Kompetence k učení**

a) soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá přitom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů

Rizika *(co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)*

- « nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí
- « jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností, málo podnětné, málo pestré a málo obměňované prostředí, nebo prostředí nepřehledné, neupravené, neuspořádané, s nadbytkem hraček a věcí

Program integrovaného bloku

2. Pohádková zima

Vzdělávací nabídka je dále konkretizována ve třídním vzdělávacím programu jednotlivých tříd

Doba realizace: cca 2 - 3 měsíce

Vzdělávací záměr tematického celku:

- **Experimentování s vodou, sněhem, ledem – skupenství**
- **Voda – vzácný poklad, předpoklad pro život.**
- **Životní podmínky lidí, zvířat a ptáků v zimě.**
- **Stopujeme zvířátka – vycházka na pole a k lesu, hledání zvířecích stop ve sněhu**
- Rozvíjení jemné i hrubé motoriky
- Sportovní činnosti.
- Rozvíjení smyslů, paměti, logického myšlení a řečové aktivity (slovní zásoba, gramatická správnost).
- Seznámení se světem pohádek

Učitelka si klade tyto dílčí cíle:

- ☞ rozvoj pohybových schopností
- ☞ zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.)
- ☞ ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- ☞ rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- ☞ **vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu**

Vzdělávací nabídka

- ☞ lokomoční pohybové činnosti
- ☞ manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem
- ☞ činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- ☞ lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení
- ☞ nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě)
- ☞ základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.
- ☞ **příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků**

Z toho pro dítě vyplývají očekávané výstupy

- ☞ zvládne základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci
- ☞ ovládá koordinaci ruky a oka, zvládá jemnou motoriku (kreslí, maluje, stříhá, modeluje,...)
- ☞ ovládá dechové svalstvo, sladí pohyb se zpěvem
- ☞ zvládá běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládá překážky, hází a chytá míč, užívá různé náčiní, pohybuje se ve skupině dětí, pohybuje se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- ☞ **rozlišuje, co prospívá zdraví a co mu škodí, chová se tak, aby v situacích pro něj běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých**

To jsou prostředky k dosažení těchto kompetencí:

5. kompetence činnostní a občanské

k) dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)

- « denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- « nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí
- « neznalost zdravotního vztahu a zdravotních problémů dítěte
- « omezování spontánních pohybových aktivit, nepravidelná, málo rozmanitá či jednostranná nabídka pohybových činností
- « nevhodné prostory pro pohybové činnosti a nevhodná organizace z hlediska bezpečnosti dětí
- « nedostatečně připravené prostředí, nedostatečné vybavení náčiním, nářadím, popř. nedostatečné využívání vybavení a dalších možností apod.

Učitelka si klade tyto dílčí cíle:

- ☞ rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění)
- ☞ rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- ☞ vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- ☞ osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- ☞ rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání

Vzdělávací nabídka

- ☞ poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- ☞ vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- ☞ hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- ☞ činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- ☞ činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikaci
- ☞ estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- ☞ sledování pohádek a příběhů obohacujících citový vývoj dítěte

Z toho pro dítě vyplývají očekávané výstupy

- ☞ porozumí slyšenému (zachytí hlavní myšlenku příběhu, sleduje děj a zopakuje jej ve správných větách)
- ☞ naučí se z paměti krátké texty (reprodukuje říkanky, písničky, pohádky, zvládne jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- ☞ sleduje a vypráví příběh, pohádku
- ☞ pozná některá písmena a číslice, popř. slova, pozná napsané své jméno
- ☞ projevuje zájem o knížky, soustředěně poslouchá četbu, hudbu, sleduje divadlo, film
- ☞ chápe prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi, apod.)
- ☞ naučí se nazpaměť krátké texty, úmyslně si je zapamatuje a vybaví
- ☞ chápe elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok)
- ☞ orientuje se v prostoru i rovině
- ☞ částečně se orientuje v čase
- ☞ chápe základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívá (porovnává, uspořádává a třídí soubory předmětů podle určitého pravidla)
- ☞ orientuje se v elementárním počtu cca do šesti
- ☞ chápe číselnou řadu v rozsahu první desítky
- ☞ pozná více, méně, první, poslední apod.
- ☞ těší se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- ☞ zachytí a vyjádří své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně-pohybovou či dramatickou improvizaci apod.)

To jsou prostředky k dosažení těchto kompetencí:

1. kompetence k učení

e) učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně upamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

2. kompetence k řešení problémů

e) zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

3. kompetence komunikativní

b) domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci

Rizika *(co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)*

- « špatný jazykový vzor
- « zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat
- « málo podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání, cítění, prožívání a vyjadřování

Učitelka si klade tyto dílčí cíle:

- ☞ osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- ☞ posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- ☞ rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

Vzdělávací nabídka

- ☞ sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně-pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- ☞ společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- ☞ aktivity podporující sblížení dětí a podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi

Z toho pro dítě vyplývají očekávané výstupy

- ☞ přirozeně a bez zábrán komunikuje s druhým dítětem, navazuje dětská přátelství
- ☞ spolupracuje s ostatními
- ☞ porozumí běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- ☞ vnímá, co si druhý přeje či potřebuje, vychází mu vstříc (chová se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, má ohled na druhého a soucítí s ním, nabízí mu pomoc apod.)

To jsou prostředky k dosažení těchto kompetencí:

1. kompetence sociální a personální

e) napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

5. kompetence činnostní a občanské

f) zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění

i) uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)

- « nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem
- « nedostatečně prosociálně bezpečné prostředí, neautentické, s nedostatkem porozumění a tolerance
- « prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým
- « nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem
- « nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor
- « nedostatečný respekt k vzájemným sympatiím dětí a malá podpora dětských přátelství
- « soustředění pozornosti pouze na verbální formy komunikace
- « nedůstojné jednání, zesměšňování, ponižování

Učitelka si klade tyto dílčí cíle:

- ☞ rozvoj základních kulturně-společenských postojů, návyků a dovedností dítěte
- ☞ rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- ☞ vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Vzdělávací nabídka

- ☞ přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- ☞ aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce)
- ☞ aktivity přibližující dítěti mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí

Z toho pro dítě vyplývají očekávané výstupy

- ☞ porozumí běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- ☞ chová se zdvořile, přistupuje k druhým lidem – k dospělým i dětem bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- ☞ aktivně zvládá požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímá základní pravidla jednání ve skupině, podílí se na nich a řídí se jimi, podřídí se rozhodnutí skupiny, přizpůsobí se společnému programu, spolupracuje, přijímá autoritu) a spoluvytváří v tomto společenství prostředí pohody
- ☞ uvědomuje si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých
- ☞ odmítá společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbá se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)

To jsou prostředky k dosažení těchto kompetencí:

4. Kompetence sociální a personální

ch) chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí, a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování, ubližování

5. Kompetence činnostní a občanské

h) má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)

- « nevhodný mravní vzor okolí (děti jsou svědky nespravedlivého, nezdvořilého, hrubého, popř. agresivního chování, netolerantních, necitlivých či nevšímavých postojů apod.)
- « zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině
- « nedostatek příležitostí k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům
- « chybějící informace o tom, jak se chránit před nebezpečím hrozícím od neznámých lidí
- « ironizování a znevažování úsilí dítěte

Učitelka si klade tyto dílčí cíle:

- ☞ vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Vzdělávací nabídka

- ☞ přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí
- ☞ sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- ☞ praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)

Z toho pro dítě vyplývají očekávané výstupy

- ☞ uvědomuje si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, má povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- ☞ osvojí si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- ☞ **má povědomí o širším** společenském, věcném, **přírodním**, kulturním i technickém **prostředí** i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

To jsou prostředky k dosažení těchto kompetencí:**4. Kompetence k řešení problémů**

c) problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá přitom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost

Rizika *(co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)*

- « nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu
- « jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností, málo podnětné, málo pestré a málo obměňované prostředí, nebo prostředí nepřehledné, neupravené, neuspořádané, s nadbytkem hraček a věcí

Program integrovaného bloku

3. Kouzelné jaro

Vzdělávací nabídka je dále konkretizována ve třídním vzdělávacím programu jednotlivých tříd

Doba realizace: cca 2 - 3 měsíce

Vzdělávací záměr tematického celku:

- Rozvíjení psychomotoriky, jemné i hrubé motoriky.
- Poznávání sebe sama, sebeovládání.
- **Vytváření povědomí o zdravém životním stylu a ochraně zdraví (i v dopravním ruchu – prevence).**
- **Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách.**
- **Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit.**
- **Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí.**
- **Pozorování a poznávání známých ptačích druhů, poslech ptačích zpěvů a poznávání stavby těla**
- Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření).
- Předškoláci – uvědomování si, že budou školáky – procvičování činností s písmeny a čísly, rozvíjení orientace v číselné řadě a skupině, dovednosti spojené s činnostmi na PC, vytváření základů pro práci s informacemi, orientace v prostoru a čase.

Učitelka si klade tyto dílčí cíle:

- ☞ uvědomění si vlastního těla, rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- ☞ osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- ☞ osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Vzdělávací nabídka

- ☞ zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- ☞ smyslové a psychomotorické hry, činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- ☞ hudební a hudebně pohybové činnosti
- ☞ lokomoční a nelokomoční pohybové činnosti (*chůze, běh, skoky a poskoky, lezení / změny poloh a pohybů těla na místě*)
- ☞ základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.
- ☞ činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- ☞ manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem;
- ☞ činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- ☞ jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti (v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.)

Z toho pro dítě vyplývají očekávané výstupy

- ☞ zachovává správné držení těla, koordinuje lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladí pohyb s hudbou
- ☞ ovládá dechové svalstvo, sladí pohyb se zpěvem
- ☞ vědomě napodobuje jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ☞ má povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- ☞ ovládá koordinaci ruky a oka, zvládá jemnou motoriku (zachází s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem
- ☞ zvládá jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postará se o hračky,...)
- ☞ zachází s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou
- ☞ zachází s jednoduchými hudebními nástroji

To jsou prostředky k dosažení těchto kompetencí:

1. Kompetence k učení

d) klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

g) pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)

- « denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- « nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí
- « omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním činnostem
- « omezování spontánních pohybových aktivit, nepravidelná, málo rozmanitá či jednostranná nabídka pohybových činností
- « nedostatečně připravené prostředí, nedostatečné vybavení náčiním, nářadím, popř. nedostatečné využívání vybavení a dalších možností apod.

Učitelka si klade tyto dílčí cíle:

- ☞ osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní
- ☞ rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- ☞ rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- ☞ rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit

Vzdělávací nabídka

- ☞ artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- ☞ komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- ☞ přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- ☞ prohlížení a „čtení“ knížek
- ☞ konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod..)
- ☞ spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- ☞ hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- ☞ řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- ☞ činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- ☞ příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- ☞ výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- ☞ dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích – mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)

Z toho pro dítě vyplývají očekávané výstupy

- ☞ správně vyslovuje, ovládá dech, tempo i intonaci řeči
- ☞ vyjadřuje samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně formulovaných větách
- ☞ vede rozhovor (naslouchá druhým, vyčká, až druhý dokončí myšlenku, sleduje řečníka i obsah, ptá se)
- ☞ domluví se slovy i gesty
- ☞ sleduje očima zleva doprava
- ☞ pozná některá písmena a číslice, popř.slova
- ☞ pozná napsané své jméno
- ☞ záměrně se soustředí na činnost a udrží pozornost
- ☞ postupuje a učí se podle pokynů a instrukcí
- ☞ řeší problémy, úkoly a situace, myslí kreativně, předkládá „nápad“
- ☞ nalézá nová řešení nebo alternativní k běžným
- ☞ vyjadřuje svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových)
- ☞ uvědomuje si svou samostatnost, zaujímá vlastní názory a postoje a vyjadřuje je
- ☞ prožívá radost ze zvládnutého a poznaného
- ☞ zorganizuje hru
- ☞ je citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i věcem

To jsou prostředky k dosažení těchto kompetencí:

2. Kompetence k řešení problémů

g) chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

3. Kompetence komunikativní

b) dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.

c) domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci

d) v běžných situacích komunikuje bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou

f) průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

g) dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

4. Kompetence sociální a personální

a) samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej

Rizika *(co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)*

« nedostatečná pozornost k rozvoji dovedností předcházejících čtení a psaní

« omezený přístup ke knížkám

« málo podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání, cítění, prožívání a vyjadřování

Učitelka si klade tyto dílčí cíle:

- ☞ rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

Vzdělávací nabídka

- ☞ společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- ☞ hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- ☞ četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Z toho pro dítě vyplývají očekávané výstupy

- ☞ navazuje kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překoná stud, komunikuje s ním vhodným způsobem, respektuje ho
- ☞ odmítá komunikaci, která je mu nepříjemná
- ☞ dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržuje herní pravidla

To jsou prostředky k dosažení těchto kompetencí:

2. Kompetence sociální a personální

- a) samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- b) uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

Rizika *(co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)*

- « nedostatečně prosociálně bezpečné prostředí, neautentické, s nedostatkem porozumění a tolerance
- « prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým
- « nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem
- « nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor
- « nedostatečný respekt k vzájemným sympatiím dětí a malá podpora dětských přátelství
- « soustředění pozornosti pouze na verbální formy komunikace
- « nedůstojné jednání, zesměšňování, ponižování
- « příliš časté vystupování pedagoga v roli soudce

Učitelka si klade tyto dílčí cíle:

- ☞ poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí
- ☞ porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- ☞ vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat

Vzdělávací nabídka

- ☞ různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- ☞ aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení
- ☞ využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
- ☞ tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně-pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte,...
- ☞ receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací,...
- ☞ setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých...

Z toho pro dítě vyplývají očekávané výstupy

- ☞ chápe, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- ☞ chová se a jedná na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- ☞ vyjednává s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluví se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- ☞ dodržuje pravidla her a jiných činností, jedná spravedlivě, hraje fair
- ☞ zachycuje skutečnosti ze svého okolí a vyjadřuje své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslí, používá barvy, modeluje, konstruuje, tvoří z papíru, tvoří a vyrábí z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- ☞ vyjadřuje se prostřednictvím hudebních a hudebně-pohybových činností, zvládá základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívá píseň, zachází s jednoduchými hudebními nástroji, sleduje a rozlišuje rytmus

To jsou prostředky k dosažení těchto kompetencí:

2. Kompetence k řešení problémů

a) všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem

4. Kompetence sociální a personální

c) dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost

5. Kompetence činnostní a občanské

g) chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky

Rizika *(co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)*

- « nedostatek estetických a etických podnětů a příležitostí k jejich kultivovanému prožívání a vyjádření
- « přítomnost nevhodných, podbíživých a nevkusných podnětů
- « zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině
- « nedostatek příležitostí k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům
- « schematické mravní hodnocení bez možnosti dítěte vyjádřit svůj vlastní úsudek

Učitelka si klade tyto dílčí cíle:

- ☞ osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- ☞ rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- ☞ rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Vzdělávací nabídka

- ☞ přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny,...
- ☞ práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií
- ☞ kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- ☞ poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy...
ekologicky motivované hrové aktivity (ekohry)
- ☞ smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu *pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti
- ☞ činnosti zaměřené k péči o školní prostředí...
- ☞ pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)

Z toho pro dítě vyplývají očekávané výstupy

- ☞ všímá si změn a dění v nejbližším okolí
- ☞ rozlišuje aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímá si nepořádků a škod, upozorní na ně
- ☞ pomáhá pečovat o okolní životní prostředí (dbá o pořádek a čistotu, nakládá vhodným způsobem s odpady, stará se o rostliny, spoluvytváří pohodu prostředí, chrání přírodu v okolí, živé tvory apod.)
- ☞ rozumí tomu, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat)
- ☞ přizpůsobuje se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- ☞ má povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka
- ☞ uvědomuje si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

To jsou prostředky k dosažení těchto kompetencí:

2. Kompetence k učení

c) má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

4. Kompetence sociální a personální

b) uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

5. Kompetence činnostní a občanské

j) ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Rizika *(co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)*

- « nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu
- « převaha zprostředkovaného poznávání světa (film, obraz)
- « nedostatek pozornosti prevenci vlivu prostředí, které mohou být pro dítě nezdravé a nebezpečné
- « nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí v provozu mateřské školy
- « špatný příklad dospělých

Program integrovaného bloku

4. Veselé léto

Vzdělávací nabídka je dále konkretizována ve třídním vzdělávacím programu jednotlivých tříd

Doba realizace: cca 2 - 3 měsíce

Vzdělávací záměr tematického celku:

- **Vytváření povědomí o existenci jiných kultur a národností.**
- Seznamování se světem lidí, kultury, umění
- poznávání pravidel společenského soužití
- Vytváření povědomí o morálních hodnotách.
- **Vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí.**
- **Poznávání a pozorování vnějšího prostředí (místo bydliště).**
- Upevňování rodinných hodnot.

Učitelka si klade tyto dílčí cíle:

- ☞ vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- ☞ rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- ☞ osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- ☞ osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Vzdělávací nabídka

- ☞ zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- ☞ činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- ☞ příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrožících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemocí, nezdravých návyků a závislostí
- ☞ lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení)
- ☞ nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě)
- ☞ základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.
- ☞ manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem;
- ☞ činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- ☞ jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.

Z toho pro dítě vyplývají očekávané výstupy

- ☞ rozlišuje, co prospívá zdraví a co mu škodí
- ☞ chová se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- ☞ má povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- ☞ vědomě napodobuje jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ☞ ovládá koordinaci ruky a oka
- ☞ zvládá jemnou motoriku (zachází s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem)
- ☞ zvládá jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postará se o hračky,...)
- ☞ zachází s graf. a výtvarným mater., např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou
- ☞ zachází s jednoduchými hudebními nástroji
- ☞ ovládá dechové svalstvo, sladí pohyb se zpěvem

To jsou prostředky k dosažení těchto kompetencí:**4. Kompetence sociální a personální**

- b) uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
h) je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem

5. Kompetence činnostní a občanské

- b) dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
k) dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)

- « nevhodné vzory chování dospělých v prostředí mateřské školy
- « omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním činnostem
- « omezování spontánních aktivit, nepravidelná, málo rozmanitá či jednostranná nabídka pohybových činností
- « nedostatečně připravené prostředí, nedostatečné vybavení náčiním, nářadím, popř. nedostatečné využívání vybavení a dalších možností apod.

Učitelka si klade tyto dílčí cíle:

- ☞ rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- ☞ rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka
- ☞ posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- ☞ vytváření základů pro práci s informacemi
- ☞ rozvoj schopnosti sebeovládání
- ☞ rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- ☞ získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Vzdělávací nabídka

- ☞ samostatný slovní projev na určité téma
- ☞ grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- ☞ činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- ☞ přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- ☞ motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- ☞ smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- ☞ námětové hry a činnosti
- ☞ hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- ☞ činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
- ☞ činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- ☞ cvičení v projevu citů
- ☞ hry na téma rodiny, přátelství apod.
- ☞ činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností
- ☞ záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly...)
- ☞ činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

Z toho pro dítě vyplývají očekávané výstupy

- ☞ formuluje otázky, odpovídá, hodnotí slovní výkony, slovně reaguje
- ☞ učí se nová slova a aktivně je používá (ptá se na slova, kterým nerozumí)
- ☞ popíše situaci (skutečnou, podle obrázku)
- ☞ chápe slovní vtip a humor, sluchově rozlišuje začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- ☞ sleduje očima zleva doprava
- ☞ utvoří jednoduchý rým
- ☞ pozná napsané své jméno
- ☞ pozná a vymyslí jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- ☞ pozná a pojmenuje většinu toho, čím je obklopeno
- ☞ zaměřuje se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhaluje podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nachází společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- ☞ vnímá, že je zajímavé dozvědět se nové věci,
- ☞ využívá zkušenosti k učení
- ☞ ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládá svoje city a přizpůsobuje jim svoje chování

- ☞ uvědomuje si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- ☞ vyvine volní úsilí, soustředí se na činnost a její dokončení
- ☞ uvědomuje si příjemné i nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišuje citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- ☞ rozhoduje o svých činnostech
- ☞ vyjádří souhlas i nesouhlas, řekne „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích)...
- ☞ respektuje předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- ☞ prožívá a dětským způsobem projevuje, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snaží se ovládat své afektivní chování (odloží splnění svých osobních přání, zklidní se, tlumí vztek, zlost, agresivitu apod.)

To jsou prostředky k dosažení těchto kompetencí:

2. Kompetence k řešení problémů

d) při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích

f) rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit

h) nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

3. Kompetence komunikativní

e) ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

5. Kompetence činnosti a občanské

a) svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat

b) dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky

c) odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem

d) chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá

e) má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce a úsilí druhých

Rizika *(co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)*

- « zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat
- « málo příležitostí a prostoru k experimentaci a exploraci a samostatnému řešení konkrétních poznávacích situací
- « nedostatek možností projevovat vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky a hovořit o nich
- « nedostatečné uznání a oceňování úsilí či úspěchu dítěte
- « stresy a napětí, nejistota, nedostatek ochrany a osobní soukromí
- « nevhodné vzory a modely chování (netaktní komunikace, nedostatek sociálního cítění, ohleduplnosti a tolerance, necitlivé vztahy a postoje okolí)

Učitelka si klade tyto dílčí cíle:

- ☞ posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské skupině,...)
- ☞ ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Vzdělávací nabídka

- ☞ činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- ☞ činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) – mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- ☞ hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých

Z toho pro dítě vyplývají očekávané výstupy

- ☞ uvědomuje si svá práva ve vztahu k druhému, přiznává stejná práva druhým a respektuje je
- ☞ chápe, že všichni lidé (dětí) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- ☞ brání se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- ☞ chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádá druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

To jsou prostředky k dosažení těchto kompetencí:**4. Kompetence sociální a personální**

g) při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně

5. Kompetence činnostní a občanské

i) uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Rizika *(co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)*

- « nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem
- « nedostatečně prosociálně „bezpečné“ prostředí, neautentické, s nedostatkem porozumění a tolerance
- « prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým
- « nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem
- « nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor
- « nedostatečný respekt k vzájemným sympatiím dětí a malá podpora dětských přátelství
- « nedůstojné jednání, zesměšňování, ponižování

Učitelka si klade tyto dílčí cíle:

- ☞ seznamování se světem lidí, kultury a umění
- ☞ osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- ☞ vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- ☞ rozvoj společenského i estetického vkusu

Vzdělávací nabídka:

- ☞ setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- ☞ hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák; role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě dostává
- ☞ aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.
- ☞ hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)

Z toho pro dítě vyplývají očekávané výstupy

- ☞ utvoří si základní představu o pravidlech chování a společenských normách, co je s nimi v souladu a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- ☞ pochopí, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- ☞ vnímá umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchá, sleduje se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotí svoje zážitky (řekne, co bylo zajímavé, co ho zaujalo)
- ☞ zachycuje skutečnosti ze svého okolí a vyjadřuje své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslí, používá barvy, modeluje, konstruuje, tvoří z papíru, tvoří a vyrábí z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- ☞ vyjadřuje se prostřednictvím hudebních a hudebně-pohybových činností, zvládá základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívá píseň, zachází s jednoduchými hudebními nástroji, sleduje a rozlišuje rytmus....

To jsou prostředky k dosažení těchto kompetencí:**3. Kompetence komunikativní**

h) ví, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

4. Kompetence sociální a personální

h) je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)

- « nedostatek estetických a etických podnětů a příležitostí k jejich kultivovanému prožívání a vyjádření
- « přítomnost nevhodných, podbízivých a nevkusných podnětů

Učitelka si klade tyto dílčí cíle:

- ☞ poznávání jiných kultur
- ☞ vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí
- ☞ pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Vzdělávací nabídka:

- ☞ přirozené pozorování kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- ☞ práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- ☞ aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- ☞ sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- ☞ využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními, dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice
- ☞ hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní
- ☞ praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- ☞ kognitivní činnosti (kladění otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)

To jsou prostředky k dosažení těchto kompetencí:**3. Kompetence komunikativní**

h) ví, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

4. Kompetence sociální a personální

f) spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim

h) je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)

- « nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu
- « nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí
- « převaha zprostředkovaného poznávání světa (film, obraz)
- « užívání abstraktních pojmů, předávání „hotových“ poznatků
- « nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí v provozu mateřské školy
- « špatný příklad dospělých (chování ohrožující životní prostředí, neekologické postoje, xenofobní chování, lhostejnost k problémům kolem sebe a neochota podílet se na jejich řešení)

5 Evaluační systém a pedagogická diagnostika

Evaluace v rámci MŠ Žabka

- je součástí řídicího procesu (vlastní práce pedagoga, řízení MŠ)
- je prostředkem neustálého hledání optimální cesty vzdělávání se současným rozvojem, pohybem a změnami vzdělávacího prostředí
- spočívá
 - v porovnávání s kritérii RVP PV za účelem získání zpětné vazby o naplňování vzdělávacích cílů
 - ve zjišťování, porovnávání a vysvětlování kvality a efektivity vzdělávacího procesu a jeho výsledků
 - v neustálém vyhodnocování mateřské školy a její práce
- vede ke zdůvodněnému vytyčení dalšího účelného postupu

5.1 Evaluace na úrovni školy

PŘEDMĚTY	PROSTŘEDKY (METODY, TECHNIKY)		ČASOVÝ PLÁN	ODPOVĚDNOST
	vnitřní	vnější		
Práce pedagogů, kuchyně a provozu	-----	Anonymní dotazník pro rodiče	1x ročně	ředitelka
Práce učitelek, připravenost	Hospitační a kontrolní činnost	-----	Průběžně dle plánu	ředitelka
Akce pro rodiče	Zhodnocení na společném poradě	-----	Po každé akci	Všechny učitelky
Práce kuchyně a provozu	Kontrolní činnost	-----	Průběžně	Vedoucí ŠJ ředitelka
Školní vzdělávací program	Dotazník – hodnocení záměru školy, ŠVP	-----	1x ročně	Všechny učitelky
Podmínky vzdělávání	Zhodnocení na společném poradě	-----	2x ročně (srpen, leden)	ředitelka

5.2 Evaluace na úrovni třídy

Plnění dílčích cílů	Záznamy v TVP	-----	Po ukončení tematického celku	Učitelky ve třídách
profesní růst pedagogů	Dotazník pro sebereflexi učitelky	-----	1x ročně	Učitelky ve třídách

Hodnocení dětí

Vstupní charakteristika dětí	Přehled osobních charakteristik dítěte	-----	Při nástupu do MŠ	Učitelky ve třídách
Hodnocení rozvoje dítěte	Přehled o individ. rozvoji a učení dítěte	-----	3x ročně	Učitelky ve třídách
Hodnocení předškolních dětí a dětí s OŠD	Záznamový arch pro sledování a hodnocení v posledním roce předškolního vzdělávání	-----	Dle potřeby	Učitelky ve třídách
Hodnocení a návrhy dalších postupů práce s dětmi s OŠD	-----	Individuální plán PPP	1x ročně	Učitelky ve třídách

5.3 Hodnocení v oblasti administrativní a provozní

PŘEDMĚTY	PROSTŘEDKY (METODY, TECHNIKY)		ČASOVÝ PLÁN	ODPOVĚDNOST
	vnitřní	vnější		
Hospodaření s prostředky – provoz	Směrnice MŠ	Analýza	Periodicky	Školnice, VŠJ, ředitelka
Hospodaření s majetkem a investičními prostředky	Směrnice MŠ	Audit ÚMČ	Ročně	Ředitelka
Informace, dokumentace	Směrnice MŠ	Diskuze, rozhovory, dotazníky...	Průběžně, ročně	VŠJ, ředitelka, vedoucí učitelka
Řízení MŠ, efektivita, osobnostní a morální vlastnosti, styl práce a řízení	ŠVP	Diskuze, rozhovory, dotazník, zpětná vazba...	Průběžně, ročně	Ředitelka
Vztahy s partnery	ŠVP	Analýza SWOT	ročně	VŠJ, ředitelka
Bezpečnost a pořádek	Směrnice MŠ	Orientační vstupy, dotazníky...	Průběžně, ročně	VŠJ, ředitelka
Stravování	HACCP, hygienické předpisy, směrnice MŠ	Audit, orientační vstupy, anketa, zpětná vazba, diskuse....	Průběžně, ročně	VŠJ, ředitelka